

Ελευθεροτυπία - 24/01/2010

- Πολιτική
- Ελλάδα
- Οικονομία
- Τέχνες
- Κόσμος
- Αθλητισμός
- Media
- Αυτοκίνητο

Επιστροφή

Έντυπη Έκδοση
Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, Κυριακή 24 Ιανουαρίου 2010

Το αγροτικό ζήτημα μέσα από 5 ερωταπαντήσεις

Του ΜΙΧ. ΚΟΥΡΜΟΥΣΗ

Μπαίνουμε στη δεύτερη εβδομάδα των αγροτικών κινητοποιήσεων και διέξοδος δεν είναι ορατή, ενώ αρχίζουν να φαίνονται προβλήματα στην οικονομική δραστηριότητα. *Η πρώτη εβδομάδα της καθόδου των αγροτών στους εθνικούς δρόμους, συνοδεύτηκε από κινήσεις τακτικής και εκατέρωθεν βολιδοσκοπήσεις (κυβέρνηση-αγρότες μπλόκων) για τις αντοχές της κάθε πλευράς. *Οι αγρότες όμως θέλουν χρήματα, καθώς δεν αμφισβητείται ότι λόγω των μειωμένων τιμών πώλησης των προϊόντων τους αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης.

Η κυβέρνηση, όμως, δεν έχει χρήματα. «Οι αγρότες έχουν δίκιο. Ψάχνουμε να βρούμε καμιά 300 εκατ. ευρώ για ν' ανοίξουν οι δρόμοι και δεν υπάρχει σάλιο», αναφέρει αρμόδια πηγή.

Οι κινητοποιήσεις έφεραν στην επικαιρότητα το αγροτικό πρόβλημα το οποίο είναι υπαρκτό. Σ' ένα σύνολο παραγωγής 10 δισ. ευρώ, η χώρα μας έχει έλλειμμα 4 δισ. ευρώ. Δηλαδή, δεν παράγουμε για να καλύψουμε τις διατροφικές ανάγκες των Ελλήνων και δεν μπορούμε να πουλήσουμε στις σωστές τιμές τα ποιοτικά μας προϊόντα (π.χ. λάδι, κρασί, φρούτα, κ.λπ.).

*Η κυβέρνηση, σύμφωνα με πληροφορίες, ετοιμάζει «πακέτο» θεσμικών παρεμβάσεων για να δώσει κάποιες λύσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα. Η αναμόρφωση του ΕΛΓΑ όμως, για να καλυφθούν οι αγροτικές ζημιές προμηνύει νέα επιβάρυνση του αγρότη ο οποίος θα κληθεί να πληρώνει ασφάλιστρα για τις αποζημιώσεις του. Πρέπει δηλαδή να καλυφθεί και το έλλειμμα του ΕΛΓΑ που ξεπερνά τα 4,5 δισ. ευρώ.

*Η δεύτερη παρέμβαση θ' αφορά το συνεταιριστικό και συνδικαλιστικό κίνημα. Πιθανόν να έχουμε ενοποιήσεις συνεταιρισμών και ένα ενιαίο συνδικαλιστικό κίνημα. Πιο αναλυτικά, δίνονται απαντήσεις σε μια σειρά ερωτήσεων για το αγροτικό πρόβλημα σήμερα.

1 Γιατί οι αγρότες βγήκαν στους δρόμους;

-Μια πρώτη απάντηση που προέρχεται από όσους δεν γνωρίζουν, είναι ότι κλείνουν οι δρόμοι λόγω δεκαπενταετούς παράδοσης. Μια πιο προσεκτική απάντηση είναι ότι οι αγρότες βγήκαν στους δρόμους λόγω της αγροτικής πολιτικής. Η

μείωση του εισοδήματός τους έχει παγιωθεί. Κάθε χρόνο βγάζουν λιγότερα χρήματα. Οι μισοί σχεδόν αγρότες παράγουν δύο προϊόντα. Τα δημητριακά και το λάδι. Πέρσι, πήραν για τα σιτάρια από 22-30 λεπτά το κιλό (συμπεριλαμβάνονται και οι αποζημιώσεις του προεκλογικού πακέτου Χατζηγάκη) και για το λάδι από 2,50-3,20 ευρώ το κιλό (εξαιρετικά παρθένο). Φέτος, για τα σιτάρια εισέπραξαν από 10-22 λεπτά το κιλό και για το λάδι από 1,90-2,30 ευρώ το κιλό. Η οικονομική κρίση είναι μεγάλη. Η κάλυψη της απώλειας εισοδήματος, είναι και το κύριο αίτημα των φετινών κινητοποιήσεων.

2 Τι γίνεται με τις αγροτικές επιδοτήσεις της ΚΑΠ; Τι θ' αλλάξει μετά το 2013;

-Τυπικά το καθεστώς της ΚΑΠ και οι επιδοτήσεις λήγουν το 2013. Ηδη, έχουν αρχίσει οι διαπραγματεύσεις για το νέο καθεστώς που θα εφαρμοστεί. Ο νέος ρουμάνος επίτροπος Γεωργίας Ντ. Γκιόλος μιλώντας στο Ευρωκοινοβούλιο τόνισε ότι οι επιδοτήσεις πρέπει και θα συνεχιστούν και μετά το 2013. Το ζητούμενο είναι πόσες και ποιες επιδοτήσεις θα κοπούν. Ηδη, από πέρσι έχουν μειωθεί 50% οι επιδοτήσεις των καπνοπαραγωγών (γύρω στα 586 εκατ. ευρώ για την τριετία). Το ποσόν αυτό, βέβαια, έδωσε την ευχέρεια στην Ε.Ε. να το επιστρέψει στους καπνοπαραγωγούς ως χρηματοδότηση για συγκεκριμένα έργα. Φέτος θ' αλλάξει και το καθεστώς στο βαμβάκι.

3 Υπάρχουν καθυστερήσεις στην καταβολή των χρημάτων στους αγρότες;

-Το θέμα των κοινοτικών επιδοτήσεων είναι μια πολύ πονεμένη και σκανδαλώδης υπόθεση. Αποτελέσει δε το έναυσμα των φετινών κινητοποιήσεων. Με βάση τον κοινοτικό κανονισμό, οι ετήσιες επιδοτήσεις μπορούν να πληρωθούν στους αγρότες το χρονικό διάστημα 15 Οκτωβρίου-15 Ιουνίου. Η Ελλάδα παίρνει κάθε χρόνο περίπου 2,5 δισ. ευρώ από την Ε.Ε. Καιτρώθηκε δε, στη χώρα μας οι επιδοτήσεις να πληρώνονται μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου λόγω των εορτών. Φέτος, παραμονές Χριστουγέννων δόθηκαν οι μισές. Τώρα, υπάρχουν διαβεβαιώσεις ότι οι αγρότες θα εξοφληθούν μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου. Το πρόβλημα δημιουργήθηκε, γιατί η Ε.Ε. αποφάσισε να βάλει τέλος στην ελληνική αναβλητικότητα και τσαπατσουλιά. Ζήτησε να γίνει η ψηφιοποίηση των αγροτεμαχίων (ΟΣΔΕ) ώστε να γνωρίζει ποιος παίρνει χρήματα, πόσα και γιατί. Το έργο αυτό έπρεπε να έχει γίνει από το 2004, με την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ. Η διαδικασία του ΟΣΔΕ προϋπέθετε διάφορα μητρώα (αγροτών, ελαιοκομικό, δενδρώνων, αμπελουργικό, κ.λπ.). Το μητρώο αγροτών ολοκληρώθηκε το 2004, αλλά ήδη είναι ξεπερασμένο. Τα άλλα δεν έγιναν ποτέ. Το 2005 το σύστημα ΟΣΔΕ ανατέθηκε στην ΠΑΣΕΓΕΣ και συνεταιρισμούς (ΕΑΣ) μέλη της. Το έργο αυτό έδωσε πολλά χρήματα στις συνεταιριστικές οργανώσεις, καθώς επιβλήθηκε «χαράτσι» από 100 έως 350 ευρώ ανά αίτηση ένταξης στην ενιαία ενίσχυση. Με το ποσόν αυτό που έφτανε τα 80 εκατ. ευρώ το χρόνο, επιβίωσαν όλες σχεδόν οι Ενώσεις και η ΠΑΣΕΓΕΣ, καθώς δεν ασκούσαν άλλη δραστηριότητα (ξέφυγαν από το σκοπό τους και ουσιαστικά αυτοδιαλύθηκαν). Πέρσι, ο τότε υπουργός Αλέξ. Κοντός που προερχόταν από το συνεταιριστικό κίνημα έκανε μία ακόμη «εξυπηρέτηση» στην ΠΑΣΕΓΕΣ. Το «χαράτσι» της αίτησης, στους αγρότες θα το πλήρωνε το κράτος (γύρω στα 50 εκατ. ευρώ). Η ΠΑΣΕΓΕΣ και οι ΕΑΣ έχουν την ευθύνη για τις καθυστερήσεις του ΟΣΔΕ, σύμφωνα και με τις καταγγελίες των αγροτών από τα μπλόκα, γεγονός που υπήρξε και μια αιτία για τις φετινές κινητοποιήσεις. Τώρα έχει εξαγγελθεί ότι θα γίνει διεθνής διαγωνισμός για το ΟΣΔΕ, αλλά θεωρείται βέβαιο ότι θα το ξαναπάρει νομότυπα πλέον η ΠΑΣΕΓΕΣ (σε περίπτωση που παραμείνει η σημερινή πολιτική ηγεσία του υπουργείου). Το πιο περίεργο είναι ότι οι ΕΑΣ παίρνουν χρήματα από τους αγρότες που είναι μέλη τους, που τις έχουν δημιουργήσει, για να συντάξουν μια αίτηση. Μια διαδικασία που έπρεπε να είναι υποχρέωση εξυπηρέτησης των ΕΑΣ στα μέλη τους. Αυτό βέβαια, αν οι Ενώσεις λειτουργούσαν σωστά και είχαν έσοδα και κέρδη από την επιχειρηματική τους δράση.

4 Ποιο είναι το παιχνίδι που παίζεται με τις τιμές;

-Το θέμα των τιμών είναι ίσως το σοβαρότερο πρόβλημα του έλληνα αγρότη. Πουλάει το αγελαδινό γάλα 28 λεπτά το κιλό και ο καταναλωτής το αγοράζει πάνω από ένα ευρώ. Η ψαλίδα είναι ακόμη μεγαλύτερη στα φρούτα και τα λαχανικά, εποχικά στα κρέατα, στα όσπρια κ.λπ. Μεγάλο είναι και το πρόβλημα με τις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων. Π.χ. οι πατάτες της Αιγύπτου έρχονται με 10 λεπτά το κιλό και οι ντόπιες κοστίζουν πάνω από 40 λεπτά. Οι μεσάζοντες κερδίζουν, οι παραγωγοί και οι καταναλωτές χάνουν. Καίριο πλήγμα έχουν επιφέρει και οι «ελληνοποιήσεις». Το λευκό τυρί (συνήθως εισαγωγής) κοστίζει 1,5-2 ευρώ, ενώ η γνήσια φέτα 8 ευρώ. Σχεδόν κανένας καταναλωτής δεν βρίσκει «λευκό τυρί» εισαγωγής. Όλοι το πληρώνουν ως φέτα. Οι μηχανισμοί ελέγχου, είναι ουσιαστικά ανύπαρκτοι (π.χ. ο ΕΦΕΤ δεν έχει ακόμη διοίκηση γιατί δεν βρίσκεται ο κατάλληλος κομματικός) και σπαρμένοι σε διάφορα υπουργεία. Ελέγχους υποτίθεται ότι κάνουν οι νομαρχίες, το υπουργείο Οικονομίας (με το Γενικό Χημείο του Κράτους), το υπουργείο Ανάπτυξης κ.λπ., το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και πάει λέγοντας.

5 Τι γίνεται με την αναδιάρθρωση καλλιεργειών;

-Στον αγροτικό τομέα της χώρας υπάρχουν κάποια στερεότυπα. Η αναδιάρθρωση καλλιεργειών, ο μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος, ο γηρασμένος πληθυσμός κ.ά. αποτελούν δικαιολογίες για να στηρίξουν απραξία και τέλημα.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι είναι πρόβλημα ο μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος σε συνδυασμό με τους ηλικιωμένους αγρότες, αλλά μπορεί να λυθεί με δυναμικές καλλιεργειές (π.χ. ένα στρέμμα θερμοκήπιο μπορεί να εξασφαλίσει ανεκτό ετήσιο εισόδημα). Η αναδιάρθρωση είναι ένα μεγάλο άλλοθι ενός μεγάλου μύθου. Στη χώρα μας την τελευταία 20ετία είχαμε τεράστιες αναδιρθρώσεις καλλιεργειών. Πρώτη περίπτωση το βαμβάκι που από 600.000 στρέμμ. το 1985 φτάσαμε τα 3,5 εκατ. στρέμμ. το 2004. Μετά το λάδι. Η Ελλάδα είχε το 1984 γύρω στα 35 εκατ. ελιές και τώρα δηλώνει 130 εκατ. ελιές. Αναδιάρθρωση είχαμε στα εσπεριδοειδή (δεν υπάρχει πλέον «μέρλιν» πορτοκάλι), στον καπνό, στην ντομάτα κ.λπ. Υπάρχουν ακόμη περιθώρια αναδιρθρώσεων, αλλά δεν υπάρχει καθοδήγηση και βοήθεια του αγρότη. Ο,τι κάνουν το κάνουν μόνοι τους...

